

Юліан Бек

ORCID: 0000-0002-8042-5492

Львівський національний університет імені Івана Франка

yulian.bek@lnu.edu.ua

Вид статті: наукова стаття

Функції договору страхування

Ключові слова: функції договору, функції договору страхування, функції страхування, види договору страхування

На сьогоднішній день цивільно-правове регулювання у страхуванні в Україні перебуває на стадії становлення і потребує удосконалення, у тому числі адаптації до стандартів Європейського Союзу.

Для вибору найоптимальнішого підходу удосконалення правового регулювання страхових відносин необхідно дослідити правову природу договору страхування та його функцій як регулятора страхових правовідносин.

У науковій літературі досить багато уваги приділено дослідженню функцій договору як регулятора цивільних правовідносин, проте недостатньо досліджені питання впливу договору на певні групи суспільних відносин, зокрема відносини, що виникають у сфері страхування.

Тому необхідно дослідити специфіку правової природи договору страхування крізь призму функцій, яку він виконує. Детального дослідження потребують функції договору страхування залежно від його видів,

зокрема договору особистого страхування, страхування майна, страхування відповідальності та договору страхування ризиків.

З прийняттям Закону України «Про страхування» та постійним подальшим розвитком страхового законодавства України, його адаптації до стандартів Європейського Союзу проблематика досліджень функцій договірної регулювання в Україні була предметом дослідження у працях О. А. Беляневич, С. М. Бервено, В. І. Борисова, О. М. Вінник, А. С. Головачова, О. В. Дзера, К. Забоєв, О. М. Залєтов, Р. О. Коротка, В. М. Коссак, О. А. Красавчиков, В. В. Луць, А. М. Панченко, Н. Б. Пацурія, О. А. Підпригора, З. В. Ромовська, В. В. Резнікова, Г. І. Сальнікова, Т. В. Степанова, Т. А. Федорова, Р. Т. Юлдашев, О. С. Яворська та ін.

Проте ці дослідження стосуються функцій договірної регулювання суспільних відносин загалом, тоді як проблематика визначення функцій договору страхування як регулятора страхових правовідносин залишається малодослідженою.

Метою цього дослідження є формування висновків і пропозицій, спрямованих на вдосконалення договірної регулювання відносин у сфері страхування на основі визначення основних функцій договору страхування, дослідження специфіки функцій окремих видів договорів страхування, зокрема, договорів особистого страхування, страхування майна, страхування відповідальності та договору страхування ризиків.

Визначення функцій договору страхування, розкриття їх специфіки сприяє належному правовому регулюванню суспільних відносин у сфері страхування з метою забезпечення найбільш оптимального та результативного впливу договірної регулювання на страхові правовідносини.

Договір як форма права виконує важливі функції. Визначення поняття функцій ґрунтується, по-перше, на загальнофілософському розумінні терміна «функція» як цілеспрямованості дії певних систем; по-друге, на загальноправовому теоретичному вченні про «функцію права» як певний напрям правового впливу на ті чи інші суспільні відносини¹.

У науковій правничій літературі поняття функцій договору визначають по-різному. Так, О. О. Красавчиков сформулював поняття функції цивільно-правового договору як певний вид дій (впливу) названого юридичного факту на суспільні відносини².

Розкриваючи значення договору, О. А. Підпригора визначав його функції як правовий засіб регулювання товарно-грошових та інших майнових відносин³.

¹ *Tsyvil'ne pravo Ukrainy*, za red. V. I. Borysovoi, K. 2007. s. 18.

² О. А. Красавчиков, *Hrazhdansko-pravovoj dohovor: poniatye, soderzhanye, funktsyy*, Hrazhdansko-pravovoj dohovor y eho funktsyy, Sverdlovsk 1980. s. 16.

³ О. А. Підпригора, *Tsyvil'ne pravo: pidruchnyk dlia studentiv iuryd. vuziv ta fakul'tetiv*, K.: Venturi 1997. 480 s.

Досить часто у юридичній літературі поряд з терміном «функція договору» вживають терміни «роль договору», «значення договору». В. В. Луць зазначив, що у функціях договору поєднуються вияв головних цілей призначення договору та його вплив на суспільні відносини, оскільки без використання цієї форми для конкретних правовідносин не може виявлятися головне призначення договору⁴.

Багато авторів дають розширений перелік функцій договору, зокрема, виокремлюють ініціативну, програмно-координаційну, інформаційну, гарантійну, захисну функції договору⁵.

Ініціативна функція договору полягає в тому, що він, як результат погодження волі сторін є водночас актом вияву ініціативи і реалізації диспозитивності сторін.

Програмно-координаційна функція характеризується тим, що договір є своєрідною програмою поведінки його учасників стосовно один одного, а також засобом координації цієї поведінки сторін на засадах рівності, диспозитивності та ініціативності.

Інформаційна функція полягає в тому, що договір містить певну інформацію про права та обов'язки сторін.

Гарантійна функція виявляється в існуванні системи забезпечувальних засобів, що застосовуються для стимулювання належного виконання зобов'язань (застанова, завдаток, порука, неустойка тощо).

Захисна функція полягає у застосуванні механізму захисту порушених прав шляхом примусу до виконання зобов'язання в натурі, відшкодування збитків, застосування заходів впливу тощо.

Регулятивна функція договору зумовлена тим, що ним безпосередньо визначають взаємні права та обов'язки сторін у зобов'язальних відносинах. Ця функція договору також зумовлює його організаційне значення у відносинах між учасниками цивільного обороту.

Окрім цих функцій науковці виділяють й інші функції договору, зокрема, відзначається роль договору як засобу, що дисциплінує цивільний оборот, оскільки належне виконання договору та взятих на себе зобов'язань є найважливішим елементом, що забезпечує стабільне функціонування ринкової економіки, захист цивільно-правових відносин тощо.

Деякі автори виокремлюють основні функції договору, зокрема: регулятивну, гарантійну та охоронну⁶, а інші – зазначають, що основною

⁴ *Tsyvil'ne pravo Ukrainy*, za red. O. V. Dzery, N. S. Kuznetsovoi. K.: Yurinkom Inter 1999, Ch. 1, s. 721.

⁵ О. А. Красавчиков, *Hrazhdansko-pravovoj dohovor: poniatye, sodержanye, funktsyy*, *Hrazhdansko-pravovoj dohovor y ego funktsyy*, Sverdlovsk 1980, s. 16.

⁶ S. M. Berveno, *Problemy dohovirnoho prava Ukrainy: monohrafiia*, K.: Yurinkom Inter 2006, s.40.

функцією цивільно-правового договору є регулятивна функція⁷. Вказано також і на те, що найважливішою функцією договору є забезпечення обігу матеріальних цінностей та певних нематеріальних благ у суспільстві⁸.

Також зазначають, що функції є правовими категоріями, які відображають елементи змістовної характеристики цивільно-правового договору та характеризують його в цілому і тому мають істотне значення для пізнання явищ, що охоплені предметом певного договору. Цивільно-правовий договір, як і будь-який юридичний акт, має регулююче значення для відповідних суб'єктів цивільних правовідносин, володіє певними функціями⁹.

Зокрема, З. В. Ромовська зазначила, що у договірній сфері ЦК України відсуває закон на друге місце, надаючи перевагу договірному регулюванню¹⁰. При цьому науковець указала на те, що договір – це також мірило свободи, щоправда, лише для двох. Ця остання обставина не може заперечити правотворчої сутності договору, а отже, і його нормативного правового характеру, хоча й із обмеженою сферою дії¹¹.

Тому функції договору визначають як правові категорії, які відображають елементи змістовної характеристики цивільно-правового договору та характеризують його в цілому і тому мають істотне значення для пізнання явищ, що охоплені предметом певного договору¹².

У господарському праві класифікують функції договору на загальні, спеціальні та конкретні, які своєю чергою деталізують, зокрема називають такі функції господарського договору, як функції правового засобу реалізації державних замовлень, правового інструмента децентралізованого засобу планування господарської діяльності та інші¹³.

Так само функції договору страхування можна умовно поділити на загальні, спеціальні та конкретні. До загальних функцій договору страхування належать функції, які притаманні будь-якому цивільно-правовому договору, до спеціальних – ті, які характерні винятково договорам страхування, а конкретні функції розкривають суть окремих видів договорів страхування.

Зокрема, до загальних функцій договору страхування можна віднести регулятивну, гарантійну та охоронну функції, які розкривають основне значення договору страхування у регулюванні страхових відносин.

⁷ К. Y. Zabojev, *Pravovye y fylosofskye aspekty hrazhdansko-pravovoho dohovora*, М., 2003.

⁸ S. M. Berveno, *Problemy dohovirnoho prava Ukrainy: monohrafiia*, К.: Yurinkom Inter 2006, s. 41.

⁹ К. Y. Zabojev, *Pravovye y fylosofskye aspekty hrazhdansko-pravovoho dohovora*, М. 2003.

¹⁰ Z. V. Romovs'ka, *Problemy zahal'noi teorii prava u proekti TsK Ukrainy, Kodyfikatsiia tsyvil'noho (pryvatnoho) prava Ukrainy*, К. 2000, 336 s.

¹¹ Z. V. Romovs'ka, *Ukrains'ke tsyvil'ne pravo: Zahal'na chastyna. Akademichnyj kurs: pidruchnyk*, К.: Atika 2005, 560 s.

¹² L. V. Shkvarok, *Funktsii dohovoru v pryvatnomu pravi*, «Filosofs'ki ta metodolohichni problemy prava» 2011, № 1, s. 125.

¹³ V. S. Scherbyna, *Hospodars'ke pravo Ukrainy*, К.: Atika 1999, s. 154–155.

Спеціальні функції договору страхування обумовлені економічною сутністю такого виду господарської діяльності, як страхування та тісно пов'язані з його функціями.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про страхування», страхування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Страхування втілює в собі ідею запобігання, захисту та безпеки. Зміст страхування як економічної категорії розкривається в його функціях: – ризиковій; – створення й використання страхових резервів (фондів); – заощадження коштів; – превентивній; – інвестиційній¹⁴.

Ризикова функція полягає в передачі страховикові за певну плату матеріальної відповідальності за наслідки ризику, зумовленого подіями, перелік яких передбачено чинним законодавством або договором зі страхувальником.

Функція створення й використання страхових резервів полягає в накопиченні страховиком певного капіталу, достатнього для забезпечення покриття збитків (у разі їх виникнення), заподіяних страхувальникові стихійним лихом, нещасним випадком або іншою страховою подією.

Формування страхових резервів – основа діяльності страховика, який концентрує кошти страхувальників, а потім використовує їх для покриття збитків, розподіляючи таким способом між усіма страхувальниками наслідки страхової події, яка сталася з одним із них.

Функція заощадження коштів передбачає накопичення коштів страхувальника його внесками, частками певного значення, обумовленими в договорі страхування, і в разі відсутності страхових подій за час дії такого договору, повернення заощаджуваних коштів страхувальнику (особисте страхування) чи чогось іншого згідно з умовами страхування (як правило, майнові види). При цьому страховик покриває ризик у повному обсязі страхової суми протягом усього терміну дії договору страхування, починаючи з моменту одержання страховиком першого внеску страхової премії. При правильному розрахунку тарифів страхування, достатньому зборі коштів страхових премій заощаджуються значні обсяги коштів, які спрямовуються на інвестиційні програми, вирішення соціальних програм суспільства.

Превентивна функція полягає у фінансуванні заходів для запобігання страховій події, обумовленій договором страхування (обладнання проти-пожежним устаткуванням об'єктів страхування, придбання медикаментів, фінансування заходів із запобігання ДТП та ін.).

¹⁴ A. S. Adamov, *Sut', funktsii ta pryntsypy strakhuvannia*, «Aktual'ni problemy derzhavy i prava» 2008.

Інвестиційна функція сприяє покращенню стану грошового обігу, підвищенню купівельної спроможності національної валюти, збільшенню інвестиційних можливостей країни¹⁵.

Проте функції страхування не можна ототожнювати з функціями договору страхування незважаючи на їх тісний взаємозв'язок.

Функції договору розкривають його значення як юридичного факту, так і правовідношення. У значенні договору як юридичного факту вони розуміються як зумовлені станом економічного розвитку позитивні, статичні, тільки йому властиві напрями дії на відповідні суспільні відносини.

У значенні договору як правовідношення їх розглядають як позитивні, динамічні, різноманітного характеру напрями дії, що зумовлені станом економічного розвитку.

Враховуючи функції страхування можна виокремити таку спеціальну функцію договору страхування, що розкриває його роль у регулюванні відносин у сфері страхування.

Зокрема, до спеціальної функції договору страхування можна віднести забезпечувальну функцію.

Убезпечувальна функція договору страхування полягає у тому, що вона унеможливує настання або зменшує обсяг негативних цивільно-правових наслідків, при настанні страхових випадків, передбачених договорами особистого страхування, страхування майна, страхування відповідальності та договором страхування ризиків.

Щодо виокремлення конкретних функцій окремих видів договорів страхування необхідно зазначити, що згідно зі ст. 4 Закону України «Про страхування», законодавець розмежовує договори страхування за їх предметом на договори особистого та майнового страхування, а також договір страхування цивільно-правової відповідальності.

Необхідно зазначити, що в науковій літературі неодноразово пропонувався виокремити ще один вид договору страхування – договір страхування ризиків¹⁶.

Договірне страхування ризиків можливе за умови, що такі ризики є негативними, відповідають таким ознакам як невизначеність, альтернативність, можливість оцінки ймовірності здійснення вибору альтернативних рішень, до того ж види ризиків повинні бути передбачені правилами страхування, а їх характеристики та класифікаційні ознаки визначені уповноваженим органом¹⁷.

¹⁵ К. У. Пылов, *Strakhovanye*, М.: Rossyjskij Yurydicheskiy Dom 1995, 315 s.

¹⁶ *Naukovo-praktychnyj komentar Tsyvil'noho kodeksu Ukrainy*, за ред. проф. В. М. Коссака, К.: Pravova iednist' 2008.

¹⁷ Ю. Б. Бек, *Dohovirne strakhuvannia ryzykiv*, «Aktual'ni problemy pryvatnoho prava: dohovir iak pravova forma rehuliuвання pryvatnykh vidnosyn»: materialy naukovo-praktychnoi konferentsii, prysviachenoi 95-ij richnytsi z dnia narodzhennia prof. V. P. Maslova. (Kharkiv, 17 liutoho 2017 roku). Kharkiv: Pravo 2017, s. 92.

Для договорів особистого та майнового страхування характерна така конкретна функція страхування, як компенсаційна, оскільки відповідно до умов цих договорів у разі настання страхового випадку страхувальнику (вигодонабувачу) відшкодовується заподіяна шкода.

Також для таких видів договорів особистого страхування, як договори страхування життя та договори добровільного пенсійного страхування варто виокремити таку функцію цих договорів, як накопичувальна.

Відповідно до ст.6 Закону України «Про страхування» страхування життя – це вид особистого страхування, який передбачає обов’язок страховика здійснити страхову виплату згідно з договором страхування у разі смерті застрахованої особи, а також, якщо це передбачено договором страхування, у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку.

Тобто при страхуванні життя та добровільному пенсійному страхуванні договори, які опосередковують ці страхові відносини виконують накопичувальну функцію, оскільки відповідно до умов цих договорів страхові виплати здійснюються при досягненні страхувальником певного віку, у розмірі, що залежить від страхових платежів.

Для договорів страхування цивільно-правової відповідальності та договорів страхування ризиків характерна така функція як забезпечувальна, оскільки такі договори можна розглядати як непоіменовані види забезпечення виконання цивільно-правового зобов’язання страхувальником.

У науковій літературі доведено, що договір страхування ризиків містить необхідні ознаки способу забезпечення виконання зобов’язань, що дає підстави віднести його до непоіменованих способів забезпечення виконання¹⁸.

Підсумовуючи вищенаведене можна зазначити, що функції договору страхування можна умовно поділити на загальні, спеціальні та конкретні. До загальних функцій договору страхування належать функції, які притаманні будь-якому цивільно-правовому договору, зокрема регулятивну, гарантійну та охоронну функції, які розкривають основне значення договору страхування у регулюванні страхових відносин.

Спеціальною функцією договору страхування є убезпечувальна функція договору, яка полягає у тому, що вона унеможливує настання або зменшує обсяг негативних цивільно-правових наслідків, при настанні страхових випадків, та характерна виключно цьому договору, визначаючи специфіку його ролі у регулюванні суспільних відносин у сфері страхування.

Конкретні функції розкривають суть окремих видів договорів страхування. Для договорів особистого та майнового страхування характерна

¹⁸ V. Kudriavtsev, *Strakhuvannia iak sposib zabezpechennia vykonannia zobov'iazan' za kredytnym dohovorom*, «Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo» 2017, № 2, s. 32.

така конкретна функція страхування, як компенсаційна, оскільки відповідно до умов цих договорів у разі настання страхового випадку страхувальнику (вигодонабувачу) відшкодовується заподіяна шкода.

В аналізі судової практики розгляду цивільних справ, що виникають з договорів страхування, зазначається, що страхування як система захисту майнових інтересів фізичних, юридичних осіб та держави – необхідний елемент соціально-економічної системи суспільства та є інститутом гарантування поновлення майнових інтересів та одним із найбільш стабільних джерел довгострокових інвестицій¹⁹.

Для договорів страхування цивільно-правової відповідальності та договорів страхування ризиків характерна така функція, як забезпечувальна, оскільки такі договори можна розглядати як непоіменовані види забезпечення виконання цивільно-правового зобов'язання страхувальником.

Саме вказані функції договору страхування розкривають його значення як регулятора цивільних відносин у сфері страхування, та обумовлюють специфіку страхових правовідносин, що виникають між їх учасниками.

Бібліографія

- Tsyvil'ne pravo Ukrainy*, za red. V. I. Borysovoi, K. 2007.
- Krasavchykov O. A., *Hrazhdansko-pravovoj dohovor: poniatye, sodержanye, funktsyy, Hrazhdansko-pravovoj dohovor y eho funktsyy*, Sverdlovsk 1980.
- Pidopryhora O. A., *Tsyvil'ne pravo: pidruchnyk dlia studentiv iuryd. vuziv ta fakul'tetiv*, K.: Venturi 1997.
- Tsyvil'ne pravo Ukrainy*, za red. O. V. Dzery, N. S. Kuznetsovoi, K.: Yurinkom Inter 1999, Ch. 1.
- Berveno S. M., *Problemy dohovirnoho prava Ukrainy: monohrafiia*, K.: Khrinkom Inter 2006.
- Zaboev K. Y., *Pravovye y fylosofskye aspekty hrazhdansko-pravovoho dohovora* M. 2003.
- Romovs'ka Z. V., *Problemy zahal'noi teorii prava u proekti TsK Ukrainy, Kodyfikatsiia tsyvil'noho (pryvatnoho) prava Ukrainy*, K. 2000.
- Romovs'ka Z. V., *Ukrains'ke tsyvil'ne pravo: Zahal'na chastyna. Akademichnyj kurs, pidruchnyk*, K.: Atika 2005.
- Shkvarok L. V., *Funktsii dohovoru v pryvatnomu pravi*, «Filosofs'ki ta metodolohichni problemy prava» 2011, № 1.
- Scherbyna V. S., *Hospodars'ke pravo Ukrainy*, K.: Atika 1999.
- Adamov A. S., *Sut', funktsii ta pryntsypy strakhuvannia*, «Aktual'ni problemy derzhavy i prava» 2008.
- Pylov K. Y., *Strakhovanye*, M.: Rossyjskij Yurydycheskij Dom 1995.

¹⁹ *Sudova praktyka rozghliadu tsyvil'nykh sprav, scho vynykaiut' z dohovoriv strakhuvannia*, «Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy» 2011, № 8, s. 12–28.

- Naukovo-praktychnyj komentar Tsyvil'noho kodeksu Ukrainy*, za red. prof. V. M. Kossaka, K.: Pravova iednist' 2008.
- Bek Yu. B., *Dohovirne strakhuvannia ryzykiv*, «Aktual'ni problemy pryvatnoho prava: dohovor iak pravova forma rehuliuвання pryvatnykh vidnosyn» materialy naukovo-praktychnoi konferentsii, prysviachenoї 95-ij richnytsi z dnia narodzhennia prof. V. P. Maslova (Kharkiv, 17 liutoho 2017 roku), Kharkiv: Pravo 2017.
- Kudriavtsev V., *Strakhuvannia iak sposib zabezpechennia vykonannia zobov'iazan' za kredytnym dohovorem*, «Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo» 2017, № 2.
- Sudova praktyka rozghliadu tsyvil'nykh sprav, scho vynykaiut' z dohovoriv strakhuvannia*, «Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy» 2011, № 8.

Functions of the insurance contract

Summary

The article researches the functions of the insurance contract and their significance for understanding the legal nature of a contract as a regulator of relations in the field of insurance. The functions of the insurance contract are subdivided into general, special and specific (additional).

General functions are defined as typical for any civil contract. They fall into regulatory, guarantee and security functions. These functions reveal the importance of insurance contract in the regulation of insurance relations.

Special functions are limited to the insurance contracts only. They are stipulated by economic nature of insurance.

Specific functions are characteristic for certain types of insurance contracts, in particular personal insurance, property insurance, liability insurance and insurance of risks contracts.

Among other special functions it is also possible to single out a protective function of an insurance contract. It consists in diminishing the amount of negative civil consequences in case of attachment of insured accidents provided in the contracts of personal insurance, property insurance, liability insurance and insurance of risks.

Contracts of personal and property insurance also perform a specific compensatory function. According to the conditions provided by these contracts, an insurer is indemnified for damage in case of attachment of insured accident.

Besides, contracts of personal insurance include life insurance and voluntary pension insurance contracts with their accumulative function according to which an insurer receives the insurance settlement after s/he reaches a certain age. The amount of the insurance settlement depends on the insurance payment.

Contracts of liability insurance and insurance of risks are characterized with the securing function. So such contracts may be considered as innominate types of insurer's fulfillment of civil-insurance obligation.

The aforementioned functions of the insurance contract show its significance as a regulator of civil relations in the field of insurance and define specificity of insurance legal relations.

Keywords: functions of the contract, functions of the insurance contract, functions of the insurance, the insurance contract

Yulian Bek

Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie

Funkcje umowy ubezpieczenia

Streszczenie

Artykuł poświęcony jest objaśnieniu funkcji umowy ubezpieczenia oraz wskazaniu ich znaczenia dla realizacji umowy jako głównej instytucji z zakresu ubezpieczeń. Funkcje umowy ubezpieczenia rozpatrywane będą na podstawie ich podziału na ogólne, specjalne i specyficzne.

Ogólne funkcje umowy ubezpieczenia są wspólne z funkcjami innych umów cywilnoprawnych, specjalne to są te, które należą wyłącznie do umowy ubezpieczenia, a specyficzne funkcje ujawniają istotę odrębnych rodzajów umów ubezpieczenia, zwłaszcza ubezpieczeń osobistych, ubezpieczeń majątkowych, ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej i umowy ubezpieczenia ryzyka.

Ogólne funkcje umowy ubezpieczenia obejmują następujące funkcje: regulacyjną, gwarancyjną i ochronną, które to funkcje właśnie ujawniają podstawowe znaczenie umowy ubezpieczenia w regulacji stosunków ubezpieczeniowych.

Biorąc pod uwagę funkcje ubezpieczeniowe, można wyróżnić specjalną funkcję umowy ubezpieczenia, ujawniającą rolę umowy ubezpieczenia w regulacji stosunków ubezpieczeniowych. Specjalną funkcją umowy ubezpieczenia jest zwłaszcza funkcja zabezpieczenia.

Funkcja zabezpieczenia polega na tym, że zapobiega wystąpieniu lub zmniejszaniu ilości negatywnych konsekwencji cywilnoprawnych, w razie wystąpienia przypadków ubezpieczenia przewidzianych w umowach ubezpieczenia osobistego, ubezpieczenia majątkowego, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i ubezpieczenia ryzyka.

Umowy ubezpieczenia osobistego i majątkowego pełnią specjalną funkcję ubezpieczenia, – funkcję kompensacyjną. Zgodnie z tymi umowami ubezpieczonemu (beneficjentowi) należy wypłata odszkodowania w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Konieczne jest również wyróżnienie takich rodzajów ubezpieczeń, jak ubezpieczenie na życie oraz dobrowolne umowy ubezpieczenia emerytalnego, które pełnią funkcję akumulacyjną. Zgodnie z warunkami tych umów płatność następuje w przypadku osiągnięcia osobą określonego wieku.

Umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i ubezpieczenia ryzyka pełnią funkcję zapewniającą, ponieważ umowy te można uznać za nienazwane rodzaje zabezpieczenia wykonania prawa cywilnego przez ubezpieczającego.

Wymienione funkcje umowy ubezpieczenia ujawniają jej znaczenie jako regulatora stosunków cywilnych w sferze ubezpieczeń i określają specyfikę stosunków ubezpieczeniowych, które powstają między ich uczestnikami.

Słowa kluczowe: funkcje umowy, funkcje umowy ubezpieczenia, funkcje ubezpieczeniowe, rodzaje umów ubezpieczeniowych